

L'audiovisual català reclama acció

La indústria audiovisual catalana fa la viu-viu. Per uns és culpa de l'administració que no ha regulat legalment el sector, per uns altres, dels productors que encara no són prou madurs. Malgrat les diferències, tothom coincideix en la necessitat d'un canvi.

L indústria audiovisual, aquestes són les dues paraules màgiques que tots els implicats en el sector volen omplir de contingut. Productors, polítics, creadors, consideren que és bàsic per a qualsevol cultura dotar-se d'una indústria audiovisual, especialment cinematogràfica, però cadascun d'ells creu que la seva és la forma més adient d'arribar-hi. Mentrestant, el concepte continua essent això: màgia que desapareix quan toquem de peus a terra.

En aquesta fi de segle qualsevol cultura que vulgui sobreviure necessita una indústria audiovisual forta. Malauradament, en el cas català aquest sector és un dels més deficients, no solament en general, sinó també dins el marc d'allò que considerem cultura. I la depressió s'accentua quan parlem de la indústria exclusivament cinematogràfica. Tant si aquest tòpic s'ajusta a la realitat com si no, el fet és que el sector i l'administració coincideixen, com a mínim, en el punt que cal canviar maneres de fer, trencar amb l'etapa anterior i començar de nou.

Diversos esdeveniments de l'any 1996 donen fe d'aquest canvi mínim i permeten d'albirar un cert futur per a aquesta indústria que ha de néixer —o renéixer, segons qui opini—. Un d'aquests fets va ser el simposi "L'audiovisual a Catalunya. Entre el primer i segon centenari", organitzat per la Generalitat de Catalunya a mitjan desembre, en què es van trobar productors, tècnics, distribuïdors, programadors, artistes i polítics per analitzar

ARXIU

la situació i aportar solucions al cas. De tot plegat, en va quedar, una vegada més, la disparitat de criteris. El sector en pes va demanar acció a TV3 i a la Conselleria de Cultura, però la resposta va ser tímida i, en el seu gruix, prorrogada fins al febrer d'enguany.

La llei del silenci. La setmana passada l'Associació Catalana de Productors Cinematogràfics i Audiovisuals (ACPCA) reclamava de bell nou l'atenció de l'administració, especialment la de la Generalitat de Catalunya. El balanç del 1996 va fer pensar a l'ACPCA que ells havien complert la seva part: "el nostre audiovisual té expectatives moderadament optimistes", segons el vicepresident de l'asso-

ciació, Josep Maria Forn. Els trumfos de l'associació són l'augment de les produccions i coproduccions, "seguint la tònica de la resta de l'estat espanyol"; l'augment de les inversions i del nombre d'espectadors —però sense especificar-ne dades concretes—; l'estrena de tots els films; la percepció d'una acollida millor de les produccions per part de la crítica especialitzada".

En aquest marc d'optimisme "moderat", l'única cosa que no ha funcionat, segons els productors, ha estat justament l'administració que no ha fet "res" i que encara avui manté un "silenci intolerable" que no pot continuar. De fet, el director general de Promoció Cultural, Romà Cuyàs, va anunciar en el

'**Libertarias**'. És un dels films en què ha intervingut, si bé com a soci minoritari, una productora catalana.

SUSANNA SÁEZ

Conferència de premsa de l'Associació Catalana de Productors Cinematogràfics i Audiovisuals (ACPCA) en què es va valorar l'any 1996 amb un optimisme "moderat", i es va criticar el silenci de l'administració. A la dreta, Àlex Gorina, director del nou Festival Internacional de Cinema de Catalunya. A sota, Romà Cuyàs, director general de Promoció Cultural de la Generalitat.

CARME PUERTOLAS

simposi del desembre proppassat que en un terme màxim de seixanta dies, és a dir: pel febrer d'enguany, l'administració donaria les respostes a les queixes que un dia i un altre es van acumulant a la porta del Palau Marc, seu de la Conselleria de Cultura. Fins ara tot ha estat recordar que hi ha un pla d'ajuts econòmics i que la política cinematogràfica de la Generalitat que impulsa Cultura es basa en la participació de la Conselleria d'Indústria, la Televisió Catalana i les subvencions de promoció. Romà Cuyàs ha preferit de no manifestar-se sobre el cas. Fonts de la Conselleria asseguren que aquest silenci no equival pas a inacció; simplement, no volen dir res fins que no estigui tot preparat.

El clau, el martell i la força. Els productors de l'ACPCA reconeixen que estan tips de la "cultura de la subvenció", i de veure basar la indústria cultural només en elements del passat, explica Fèlix Riera, coordinador d'àrees de l'ACPCA. Riera considera que la Generalitat ha de veure que el sector audiovisual ha de fer de motor dinamitzador de la cultura; això vol dir que ha de donar eines normatives al sector, sense deixar que se n'encarregui Televisió de Catalunya en exclusiva. Riera descriu la creació de la indústria audiovisual amb aquesta paràbola: "la Generalitat ha de posar-hi el clau, la base normativa que ha d'assentar el sector; Televisió de Catalunya ha de ser el martell, la força; i els productors indepen-

dents hem de ser el sentit que a junti eina i material per tal de construir aquesta indústria".

En el simposi de desembre, productors, actors, guionistes i laboratoris van acordar un seguit de mesures, entre elles l'elaboració d'una llei global de l'audiovisual, que recollís totes les disposicions vigents actualitzades i pactades del sector; la creació d'un organisme autònom de l'audiovisual català; la creació d'un registre de drets de material audiovisual; l'operativitat de la gestió del Consell Superior de l'Audiovisual. Fèlix Riera adverteix que, si entre el febrer i el març d'enguany no hi ha cap resposta, entendran que la situació va "endarrere" i caldrà veure què fan. "Fins ara s'han dit paraules, ara demanem fets".

Amb tot, els productors confien

Segons un conveni de TVC amb l'ACPCA, tot film que sigui rodat a Catalunya serà pre-comprat per TV3, i això significa pagar de 3 a 12 milions.

que es podrà arribar a acords, perquè diuen que han captat un cert canvi de mentalitat, tant en el conseller Joan Maria Pujals com en el director general de promoció cultural, Romà Cuyàs.

Però des d'aquest departament no ha sortit encara cap resposta a totes aquestes demandes. Tot i que els productors consideren que ja s'ha fet un pas important, que és de considerar cinema català tota la producció que es fa a Catalunya, sigui en la llengua que sigui. En unes declaracions a *La Vanguardia* del mes de desembre, Romà Cuyàs va anunciar clarament la política cinematogràfica de la Generalitat: "El cinema català, com passa amb

el llibre, requereix una indústria. En la mesura que es creï, també hi haurà un cinema en català". És a dir, per comptes de repartir subvencions com fins ara, perquè alguna cosa s'havia de fer amb el cinema, es canvia de rumb i hom prioritza la creació d'una indústria amb l'esperança que, una volta creada, també es faran films en català.

La importància de la televisió. Amb la Generalitat, l'altre gran protagonista amb capacitat de fer girar les coses i d'impulsar una indústria audiovisual és la televisió, sobretot TVC. Segons Jordi Balló, professor de la Universitat Pompeu Fabra i productor, "les televisions han de tenir en compte que són les productores qui troba els actors, qui té projecció exterior,

ARXIU / CARME PUERTOLAS

etc, qui aporta innovació i qualitat". Per Balló és imprescindible que es trenqui la idea que les televisions fan un favor a les productores; però, alhora, cal que aquestes facin uns productes "rendibles".

També en aquesta línia, el professor Josep Maria López Llaví manifesta: "Com tot el sector, considero que TVC fa molt poc i que hauria de fer molt més" per consolidar la indústria audiovisual catalana; "hauria de delegar més". De fet, la televisió és el futur de les productores, perquè actualment és molt difícil de dedicar-se només al cinema. "Hem fet tard per crear una indústria exclusivament cine-

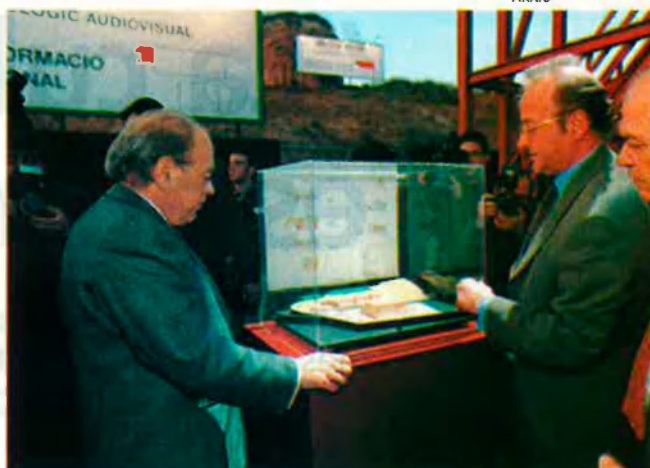
La reconversió de Sitges

A més de promoure una reunió conjunta del sector audiovisual, l'altra gran novetat en la política cinematogràfica de la Generalitat de Catalunya és l'acceptació de la reconversió del Festival de Cinema Fantàstic de Sitges en Festival Internacional de Cinema de Catalunya, i això a partir de la convocatòria d'enguany. Ensenms amb la secció fantàstica, que es mantindrà, hi haurà una secció oficial competitiva per a tots els gèneres.

Àlex Gorina, director del festival, va proposar la idea del canvi per fer avançar el festival, i sobretot per donar més presència al cinema fet a Catalunya. Igualment, desitja que el reconvertit festival de Sitges sigui una plataforma de les produccions audiovisuals que es facin al Principat. I és que Gorina considera que actualment hi ha una "gran dispersió" en l'àmbit de l'audiovisual català. "El nou festival pot servir per fer dialogar tots els implicats en el sector, integrar-los i oferir-los un espai en què puguin mostrar les seves produccions".

Amb tot, Gorina és conscient del mal estat de la producció catalana. "No se'n fa prou, no té un ritme d'activitat suficient per a mantenir uns mecanismes d'existència desenvolupats". Pel director del festival aquesta mancança és un problema de tothom, també dels productors, que han viscut molt de temps de les subvencions i no de la rendibilitat.

Per la seva banda els productors han vist en aquest canvi del festival de Sitges una bona oportunitat per a promoure l'obra pròpia. "Podria ser un element molt dinamitzador de la indústria audiovisual -assegura Fèlix Riera-, sempre que no es polititzi". O. C.

de TV3 com a base de la indústria és MediaPark, un gran complex de produccions audiovisuals, inaugurat fa un any. Però els productors també hi són escèptics: "És una resposta tecnològica, però no fabrica continguts. Concentra el sector, quan el que es fa a Europa és diversificar-lo", explica Fèlix Riera.

Sigui com sigui, hom espera la resposta definitiva de la Generalitat sobre política audiovisual. Per totes les fonts consultades en aquest reportatge el temps juga contra Cuyàs i Pujals, perquè si amb el relleu en els càrrecs de cultura va néixer en el sector un bri d'esperança de resoldre una mala situació que s'arrossegava d'anys anteriors, ara la dilatació del silenci administratiu pot fer perdre la confiança en els bons propòsits anunciats.

Inauguració del complex per a produccions audiovisuals, Media Park.

Aquest centre, amb participació de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, té per finalitat de dotar Catalunya d'una indústria audiovisual consolidada.

Oriol Cortacans

matogràfica" assegura López Llaví.

De moment TVC ja ha arribat a un acord amb l'ACPCA; un acord que es va anunciar en el simposi del mes de desembre del 1996. El conveni fixa que tot film rodat a Catalunya serà pre-comprat per TV3, i això significa pagar entre

tres i dotze milions de pessetes per finançar i promoure el film. Però aquest acord encara no és totalment tancat, i de moment ja ha estat objecte de crítiques perquè oblida aspectes com els documentals.

Un altre element promogut des

Plurilingüisme europeu i llengua catalana

Isidor Mari

Isidor Mari constata, amb una anàlisi lúcida i ben documentada, que bona part dels nostres problemes lingüístics són problemes generals de tota la comunitat internacional. A més, aporta una proposta d'acció plausible.

Universitat de València
"Biblioteca Lingüística Catalana", 20

Les peripècies d'un gra de cafè

Roland Sierra

El protagonista d'aquesta història és un gra de cafè trempat i decidit que té molt clar quin destí l'espera: anar a raure al molinet i després a la cafetera.

Il·lustracions: Robert Amoraga

Edicions del Bullent
"Els llibres del gat en la Lluna", 15

Doble o res

Manuel de Pedrolo

La història d'un amor apassionat i un argument policíac en una novel·la inèdita de Manuel de Pedrolo oculta durant 44 anys als arxius de la censura de l'època franquista.

Edicions 62
"El Balancí", 298